BEGROTING 2026

ORANIA AANDELEBLOK (RF) (EDMS.) BPK. EN FILIALE

Uit die pen van die Uitvoerende Hoof

Geagte mede-Oraniërs,

‘n Volgende seisoen

Soos u weet, bevind ons ons in ’n ekonomiese seisoen wat anders lyk as dié waaraan ons die afgelope paar jaar gewoond geraak het. Groeikoerse taan wêreldwyd en die effek daarvan word ook in Orania gevoel.

Netwerk24 berig byvoorbeeld op 24 November 2025 onder andere as volg: “Die reële waarde van goedgekeurde bouplanne in KwaZulu-Natal, Gauteng en die Wes-Kaap het die afgelope vier jaar met onderskeidelik 71%, 69% en 59% afgeneem, en vaste kapitaalvorming is nou 17% laer as wat dit in 2015 was.”

Daar waar ons in Orania vir 2025 ’n reële groei van 3% op die algemene heffing begroot het, het ons 2.33% gerealiseer; derhalwe begroot ons vir 2026 ’n reële groei van 2.04%.

In 2025 sóver is 120 bouplanne goedgekeur; dit neem ons terug tot 2021-vlakke en reflekteer die hoeveelheid ontwikkeling wat in 2026 verwag kan word. Waar ontwikkelaars in vorige jare ’n stewige projekpyplyn gehad het, sien ons tans beduidend minder nuwe ontwikkelinge geskeduleer vir 2026. Dit plaas natuurlik druk op Orania Infrastruktuur, ons volfiliaal wat grootliks afhanklik is van ’n konstante stroom projekte om ekonomiese momentum te handhaaf.

Hoewel dit die werklikheid is waarin ons ons bevind, wil ons tog die volgende uitlig: Ons merk reeds tekens dat die verhandeling van eiendomme weer begin toeneem – ’n vroeë sein dat die mark besig is om asem te skep en voorberei op ’n fase van herstel.

Konserwatiewe benadering tot 2026 begroting

As gevolg van die situasie wat hierbo beskryf word, was ons genoodsaak om ’n baie konserwatiewe inslag te volg met die opstel van volgende jaar se begroting. Daar word byvoorbeeld beduidend gesny aan personeelonkostes, projekte en grootskaalse infrastruktuur-ontwikkelings.

Die fokus gaan wees op dienslewering asook die instandhouding en verbetering van bestaande terreine en infrastruktuur, so, die gemiddelde Oraniër behoort, ironies genoeg, hierdie konserwatiewer begroting as ‘n verbetering in die Dorpsraad se dag-tot-dag dienslewering te ervaar.

Vervolgens word meer inligting gegee oor die beplande verandering in verskillende aspekte van die begroting.

Personeel

Gedurende 2026 sal geen nuwe aanstellings binne die OAB-groep gemaak word nie. Ons personeelkorps funksioneer tans optimaal vir die hoeveelheid projekte wat vir 2026 geskeduleer is.

Vir 2026 kry alle personeel 'n 4% basiese verhoging in salaris. Daardie personeel wat merietebeoordelings gekry het, sal – afhangende van die spesifieke omstandighede – ietwat hoër verhogings kry, terwyl geen bonusse aan personeel betaal sal word nie.

Openbare ruimtes en geboue

Gedurende 2026 sal Gemeenskapsdienste primêr daarop fokus om die openbare ruimtes op 'n hoër estetiese vlak te kry en dit ook voor te berei om toekomstige instandhouding te vergemaklik. Derhalwe is die projekte waarop Gemeenskapsdienste in 2026 gaan fokus, aansienlik afgeskaal na opgraderings by die sportterrein ten bedrae van Φ20k, terwyl die volgende fase van die teël van die swembad sal voortgaan.

Infrastruktuur

Vanweë die heelwat minder pyplyn-projekte wat vir 2026 geskeduleer is, sal Ingenieursdienste ook primêr op instandhouding fokus. Die enkele grootmaat infrastruktuur projekte wat in 2026 deur Ingenieursdienste beplan word, sluit in:

Hoogspanningslyn na oksidasiedamme	Ф1m
Oksidasiedamme slikbeddings	Ф408k
Opgradering van hoofpompstasie	Ф512k

Veiligheid

Gedurende 2026 sal OVD verdere moniterings- asook ondersoekdienste aan boereverenigings bied, wat met die gebruik van AI-tegnologie in ons beheerkamer gepaard gaan. Kapitale spandering vir 2026 beloop gevolglik Ф124k vir die opgradering van die bediener in ons beheerkamer.

Regspleging

Gedurende 2025 het Orania Regsraad – die onafhanklike liggaam wat toesig hou oor die werksaamhede van Orania Regspleging – 'n gewysigde dissiplinêre kode aanvaar, aan die hand waarvan beskuldigdes voortaan van professionele regsverteenwoordiging gebruik kan maak indien hulle so sou verkies. Sou die beskuldigde hierdie opsie uitoefen, sal die dissiplinêre paneel wat die verhoor aanhoor, uit 'n besoldigde voorsitter (met regskwalifikasies) en twee assessore (gewone verkose regspaneellede) moet bestaan. Daar is vir 2026 Ф30k begroot vir die dienste van 'n besoldigde voorsitter.

Maatreëls om ekonomie te stimuleer

Ons het intussen doelgerigte maatreëls ingestel om eiendomstransaksies aan te moedig en ekonomiese aktiwiteite te stimuleer.

Eerstens is die oordragskoste by eiendomstransaksies reeds gedurende 2025 verlaag om eiendomstransaksies meer toeganklik te maak, veral vir jong gesinne en nuwe toetreders tot die mark.

Tweedens kondig ons vir 2026 ’n Jubeljaar aan. Dit bied geleentheid vir aandeelhouers om binne familieverband en groepstrukture aandele vir boedel- en belastingbeplanningsdoeleindes teen ’n minimale administrasiefooi (wat tot ’n maksimum van Ф15 000 beperk word) oor te dra.

Heffings

Orania Dorpsraad se uitgangspunt met betrekking tot volhoubare groei is een waar ons nie graag ons besteebare inkomste met verhogings in heffings wil finansier nie, maar waar ons die voorwaardes vir groei en ontwikkeling wil skep om ons besteebare inkomste uit reële groei aan te vul.

Ten spyte van ons ingesteldheid van streng finansiële dissipline, is dit egter steeds nodig om die volgende opwaartse aanpassings te maak:

Dienste heffings
'n Gemiddelde verhoging van 7% op die algemene en 6% op die dienste heffings (soos bv. varswaterheffing).

Elektrisiteit
Voorsiening word gemaak vir 'n Eskom verhoging van 8.76% in April 2026, terwyl die batteryheffing onveranderd sal bly.

Water
Orania se watertariewe is steeds buitengewoon laag en dek nie die volledige koste wat met die lewering van hierdie diens verband hou nie. Ons water word derhalwe grootliks nog deur die algemene heffing gesubsidieer. Ons varswatertariewe is vervolgens met 50% verhoog, terwyl ons rouwaterheffing met 22% opwaarts aangepas is. Gegewe die direkte verband tussen pompkoste en die koste van elektrisiteit, is waterverbruikstariewe met inagneming van die geantisipeerde Eskom-verhoging aangepas:

Varswaterheffing: Onbemeter	Φ305.71
Varswaterheffing: Bemeter	Φ115.61
Varswater verbruik	
0 - 22.5kl	Φ13.41 / kl
>22.5kl - 35kl	Φ14.77 / kl
>35kl - 50kl	Φ31.00 / kl
>50kl	Φ51.68 / kl
Rouwaterheffing: Onbemeter	Φ45.04
Rouwaterheffing: Bemeter	Φ45.04
Rouwater verbruik	Φ2.93 / kl

Slotopmerkings

Ons put diepe vrede uit die wete dat Orania nie aan ons behoort nie, maar aan Jesus Christus – ons Koning, onder wie se heerskappy hierdie projek van groeiende selfbeskikking staan. Omdat Hy ons Koning is, weet ons dat ons hemelse Vader vir ons sorg. Ons word nie geroep om alles vooruit te verstaan nie, maar om gehoorsaam te wees, om kinderlik afhanklik te leef en te vertrou op Sy groter raadsplan waarbinne Orania 'n plek het.

Die seisoen wat voorlê, behoort gesien te word as die Here se hand wat ons nader aan mekaar trek: nader aan gemeenskap, nader aan verantwoordelikheid, nader aan Hom. Hierdie tyd kan die beste of die slegste in ons na vore bring, maar die keuse om te volhard in geloof en om saam te bou, lê by ons.

Ons loop 2026 in hoop tegemoet. Die soewereiniteit van ons Koning en die sorgende hand van ons hemelse Vader bly ons rusplek. Net soos Hy vir Israel manna en kwartels gegee het in die woestyn, so voorsien Hy ook vir Orania op ons reis na 'n bestemming wat Hy reeds ken.

En uiteindelik rus ons op die blye versekering dat ons Messias se liggaam en bloed ons ware brood en wyn is – die volheid waarvan ons eet en drink, sodat ons nooit weer honger of dors sal word nie.

Mattheus 6: 31-34: "*Daarom moet julle jul nie kwel en sê: Wat sal ons eet, of wat sal ons drink, of wat sal ons aantrek nie? Want na al hierdie dinge soek die heidene; want julle hemelse Vader weet dat julle al hierdie dinge nodig het. Maar soek eers die koninkryk van God en sy geregtigheid, en al hierdie dinge sal vir julle bygevoeg word.*"

Gawie Snyman

Uitvoerende Hoof

ORANIA DORPSRAAD GEKONSOLIDEERDE INKOMSTE & UITGAWE BEGROTING

ORANIA DORPSRAAD	
GEKONSOLIDEERDE BEGROTING	
01 JANUARIE 2026- 31 DESEMBER 2026	
	2026
Vaste heffings	R 23 245 599
Elektrisiteitverkope	R 17 486 281
Waterverkope	R 2 576 444
Projekinkomste	R 1 513 808
Veiligheidsdienste	R 402 426
Kommersiële veiligheid inkomste	R 194 130
TOTALE INKOMSTE	**R 45 418 688**
KOSTE VAN VERKOPE	
Elektrisiteit en water aankope	R 7 348 065
Projekuitgawes	R 1 437 877
Kommersiële veiligheid uitgawes	R 345 849
TOTAAL KOSTE VAN VERKOPE	**R 9 131 791**
BRUTO WINS/(VERLIES)	**R 36 286 897**
	80%
ANDER INKOMSTE	
Bydraes ontvang	R 6 130 000
OAB	R 4 022 286
INFRA	R 441 416
OVD	R 83 659
TOTAAL ANDER INKOMSTE	**R 10 677 360**
NETTO INKOMSTE	**R 46 964 257**
OPERASIONELE UITGAWES	
OAB	R 22 932 800
INFRA	R 12 419 499
OVD	R 4 208 170
ORASOL	R 6 835 460
TOTAAL OPERASIONELE UITGAWES	**R 46 395 930**
BEDRYFSOORSKOT/(-TEKORT)	**R 568 328**
WAARDEVERMINDERING	R 6 559 550
BELASTING	R -
GROOTMAATDIENSTE	R 500 000
TOTALE OORSKOT/(TEKORT) NA BELASTING EN WVI	**R (5 491 222)**

ORANIA DORPSRAAD GEKONSOLIDEERDE KAPITALE BEGROTING

ORANIA DORPSRAAD		
GEKONSOLIDEERDE KAPITALE BEGROTING		
01 JANUARIE 2026- 31 DESEMBER 2026		
		2026
BESKIKBARE FONDSE		**R 2 045 015**
ADDISIONELE FONDSE		**R 6 500 000**
KAPITALE SPANDERING		**R (4 254 200)**
BELEGGINGS		**R (6 000)**
LENING AFBETALINGS		**R (4 134 003)**
NETTO OORSKOT/(TEKORT)		**R 150 812**

ORANIA AANDELEBLOK (RF) (EDMS.) BPK.

	HERSIENDE BEGROTING 2025	GESKAT WERKLIK 2025	Werklik 2025 vs Begroot 2026	BEGROTING 2026
Inkomste				
Totale heffings	21 591 933	21 647 383	7.4%	23 245 599
Totale dienste	18 787 877	18 323 620	9%	20 062 724
Administratiewedienste en ander inkomste	4 973 585	4 587 888	-5%	4 350 250
Bydraes ontvang	4 920 000	4 920 000	22%	6 020 000
	50 273 394	49 478 892	8.5%	53 678 573
Uitgawes				
Koste van Verkope: Elektrisiteit	17 766 443	16 789 666	4%	17 536 328
Operasionele uitgawes	33 270 363	31 430 826	15%	36 005 174
	51 036 805	48 220 491	11%	53 541 502
Bedryfswins/(-verlies) vir die jaar voor bela	**(763 411)**	**1 258 400**	-89%	**137 072**
Plus: Administratiewe inkomste filiale	3 630 935	3 630 935		3 630 935
Min: ekstra bydrae aan Infra en OVD		3 550 000		3 550 000
Min: Waardevermindering	610 000	565 000		565 000
Min: Belasting	-	-		-
Wins/(verlies) na admin, belasting en Wvm	2 257 524	774 335		(346 993)

ORANIA INFRASTRUKTUUR (EDMS.) BPK.

	HERSIENDE BEGROTING 2025	GESKAT WERKLIK 2025	Verskil % Werklik 2025 vs Begroot 2026	BEGROTING 2026
Inkomste				
Projekinkomste	3 658 880	4 436 313	-65.9%	1 513 808
OAB bydrae	4 262 268	4 262 268	69.0%	7 204 802
Ander inkomste	2 333 922	2 554 184	-7.8%	2 354 039
	10 255 069	11 252 765	-1.6%	11 072 650
Uitgawes				
Projekuitgawes	3 152 294	2 870 441	-49.9%	1 437 877
Operasionele uitgawes	10 377 359	10 363 229	21.0%	12 541 677
	13 529 653	13 233 669	5.6%	13 979 554
Bedryfswins/(-verlies) vir die jaar	(3 274 584)	(1 980 904)	46.7%	(2 906 904)
Min: Administratiewe koste	3 180 935	3 180 935		3 180 935
Min: Waardevermindering	2 444 550	2 444 550		2 444 550
Plus: OAB ekstra bydrae		3 100 000		3 100 000
Plus: Grootmaatdienste	214 725	515 968		500 000
Wins/(verlies) vir die jaar na admin, Wvm en Grootma	(8 685 343)	(3 710 849)		(4 932 389)

ORANIA VEILIGHEIDSDIENSTE (EDMS.) BPK.

Bedryfsbegroting	HERSIENDE BEGROTING 2025	GESKAT WERKLIK 2025	Werklik 2025 vs. Begroot 2026	BEGROTING 2026
Inkomste				
Veiligheidsdienste	3 886 479	R 3 890 012	4.9%	4 080 714
Bydraes ontvang	80 000	R 251 294	-56%	110 000
Ander inkomste	110 750	R 154 285	-27%	112 699
	4 077 229	R 4 295 591	0%	4 303 413
Bedryfsuitgawes	4 077 348	R 4 096 497	4%	4 266 159
Bedryfswins/(-verlies) vir die jaar	(118)	R 199 095	-81%	37 254
Kommersiële begroting				
Kommersiële veiligheid inkomste	483 820	R 411 997	2%	420 094
Kommersiële veiligheid uitgawes	348 410	R 337 488	2%	345 849
Bedryfswins/(-verlies) vir die jaar	135 411	R 74 509	0%	74 245
Gesamentlike wins/(-verlies) vir die jaar	135 292	R 273 604		111 499
Min: Administrasiekoste OAB	450 000	R 450 000		450 000
Plus OAB ekstra bydrae		R 410 000		450 000
Min: Waardevermindering	410 000	R 470 000		450 000
Wins/(verlies) na admin en Wvm	(724 708)	(236 396)	69%	(338 501)

ORASOL (EDMS.) BPK.

	HERSIENDE BEGROTING 2025	WERKLIK 2025	Verskil % Werklik 2025 vs. Begroot 2026	BEGROTING 2026
Inkomste				
Elektrisiteitsverkope (OAB)	6 232 082	R 6 416 950	14.0%	7 315 295
Heffings (OAB)	3 186 246	R 3 207 178	-5%	3 058 826
Ander inkomste	11 092	R 44 452	-100%	-
	9 429 420	R 9 668 580	7%	10 374 121
Operasionele uitgawes	6 608 575	R 6 396 517	12%	7 147 460
Wins/verlies voor waardevermindering	2 820 845	R 3 272 063	-1%	3 226 661
Waardevermindering	2 000 000	2 500 000		3 100 000
Wins/(verlies) na waardevermindering	**820 845**	**772 063**	**-6%**	**126 661**